

worden door de praktizeerende geneeskundigen nimmer ter kennis gebracht van B. en W. of den inspecteur; mag men nu aannemen, dat zij zich ijveriger zullen betoonen tegenover de ambtenaren van de arbeidsinspectie bij ziekten, die wel eveneens de volksgezondheid raken, maar in veel geringere mate voorkomen . . . en meestal slechts enkelen treffen!

Het zij herhaald, ik erken het groote nut harer bekendheid voor den openbaren dienst, doch wil men daartoe geraken, dan moet een geheel andere weg worden ingeslagen, waarbij geregelde medewerking der artsen niet mag ontbreken en deze overtuigd worden, dat hun beroep (monopolie!!!) hen daartoe verplicht met het oog op het algemeen belang.

Het ligt niet in mijn bedoeling en het zou thans veel te ver voeren uiteen te zetten, hoe deze gedwongen medewerking der geneeskundigen bij dit en andere onderwerpen geregeld kan worden zonder hun vrijheid en rechten aan te tasten.

Misschien dat de tegenwoordige beweging tegenover de geneeskundige praktijk de ooggen doet openen, en dat de aanhangige (zoogenaamde) ziekwet een eerste stap in de gewenschte richting voorbereidt.

Breda, 20 April 1914.

Dr. G. W. BRUINSMA.

DE GEVOLGEN DER ONGEVALLENWET.

Eerst heden werd mij er op gewezen, dat prof. KORTEWEG over mijn cijfers van onderbeensbreuken het volgende in een der dagbladen heeft geschreven:

„En zoo zijn ook de getallen van dr. BROCKX buitengewoon gunstig, omdat zij grootendeels afkomstig zijn uit de mijnen van Heerlen, waar de beenbreuken alle in een ziekenhuis behandeld worden en ook de verdere omstandigheden naderen tot die van de fabriek „De Schelde”, ten bewijze dus hoe het zijn *kan*, wanneer de werkman niet tot lijntrekker *gemaakt* wordt”.

Nu begrijp ik ook, wat prof. KORTEWEG wil zeggen met zijn vergelijking tusschen Königshütte en Heerlen (bldz. 1226 *T. v. G.*).

Ik kan dit niet onweersproken laten en moet prof. KORTEWEG de illusie ontnemen aan mijn cijfers zoo gemakkelijk alle waarde te kunnen ontnemen en mijn gevallen terug te brengen tot een reeks, die toevallig in buitengewoon gunstige omstandigheden verkeert. Mijn gevallen toch zijn *niet* grootendeels afkomstig uit de mijnen en *niet* alle in een ziekenhuis behandeld. Zij zijn afkomstig uit mijn geheele ambtsgebied d. w. z. uit geheel Limburg en den oosthoek van Noord-Brabant tot en met Helmond. Van de 188 onderbeensbreuken zijn er 42 uit de mijnstreek en hebben 35 ziekenhuisbehandeling genoten te Heerlen, Helmond, Kerkrade, Maastricht, den Bosch, Gennep, Nijmegen enz.!

Thans kan ik naast de gegeven cijfers nog geven een reeks niet-gecompliceerde typische breuken van het spaakbeen, al of niet vergezeld van een breuk van den proc. styl. ulnae, voorgekomen in dezelfde 18 maanden, ook in mijn geheel ambtsgebied. Voorgekomen zijn 66 gevallen. De tijd dat zij geheel invalide waren was als volgt verdeeld:

2 weken	3	6—7 weken	7	11—12 weken	1
2—3	10	7—8	4	15—16	1
3—4	8	8—9	1	17—18	1
4—5	14	9—10	5	19—20	1
5—6	9	10—11	1		

Deze 66 getroffen en zijn te zamen geheel invalide geweest $492\frac{1}{2}$ week, per geval dus $7\frac{1}{2}$ week. Hiervan zijn reeds geheel valide 60 getroffen en d. i. $90\frac{9}{10}$ pCt. en wel:

nà 2 weken	3	nà 10 weken	4	nà 19 weken	1
" 3 "	10	" 11 "	3	" 20 "	1
" 4 "	7	" 13 "	1	" 23 "	1
" 5 "	4	" 14 "	1	" 36 "	1
" 6 "	4	" 15 "	2	" 38 "	1
" 7 "	2	" 16 "	3	" 40 "	1
" 8 "	2	" 17 "	1	" 42 "	1
" 9 "	5	" 18 "	1		

De duur van de totale invaliditeit dezer 60 getroffen en (geheele plus gedeeltelijke) is geweest $610\frac{1}{2}$ week d. i. per patiënt gemiddeld $10\frac{18}{100}$ week.

Van de 6, die nog niet geheel valide zijn, genieten een tijdelijke rente 5, n.l.: van 10 pCt. twee: 1 van 19 November 1913 en 1 van 26 October 1913, welke beiden geheel valide zullen worden.

van 20 pCt. twee: 1 van 24 November 1913 en 1 van 27 Augustus 1913, welke beiden geheel valide zullen worden.

van 25 pCt. één: van 19 Juli 1912, welke hoogstwaarschijnlijk ook nog geheel valide zal worden.

Een blijvende rente geniet één getroffene; ongeval van 12 December 1912. De dorsaalflexie van de rechter hand is zeer beperkt, wat getroffene hindert, omdat hij stucadoor is. Invaliditeit is 20 pCt.

De einduitslag zal dus zijn, dat 65 geheel valide worden, d. i. $98\frac{78}{100}$ pCt.

Hoe zijn mijn cijfers nu te rijmen met de toeneming, die prof. KORTEWEG meent te kunnen bewijzen uit de officieele cijfers (*Ned. Tijdschr. v. Geneesk.*, bldz. 1227)? Eerstens rijst de vraag of het vaststaat, dat wat is geschied tusschen 1903 en 1906 doorgegaan is tot en met heden? Zou het, alvorens een besluit te trekken, niet veiliger geweest zijn te wachten, totdat het verloop over langer termijn bekend was? Maar ook dan — bewijzen deze cijfers dan iets? Is het mogelijk besluiten te trekken uit cijfers, die alle soorten van aandoeningen dooreen halen, de meest eenvoudige breuk met de ernstigste gecompliceerde? Moet hier ook geen rekening gehouden met de ontzaglijke toeneming der groot-industrie, waarin juist de meest ernstige ongevallen voorkomen? Men vergelijke eens de tonnenmaat der schepen te Rotterdam binnengekomen in 1903 of in 1913. Men bedenke eens, dat het aantal mijnwerkers in 1903 bedroeg 2122 en in 1913 ruim 10000. En als dan eens rekening met dat alles wordt gehouden, zoodat men weet of de gewone breuken langer tijd behoeven of dat het alleen is gelegen in het toenemen der ernstige aandoeningen, en toch nog wordt gevonden een algemeene toeneming voor het geheele land, dan staat — gezien de reeds gepubliceerde cijfers — het zeker vast, dat de oorzaak niet is gelegen in de wet, maar in plaatselijke omstandigheden.

Ten slotte nog een enkel woord over het ingezonden stuk van VAN HERWERDEN in het vorige nummer. Hij zal wel begrijpen, dat waar cijfers hem niet overtuigen, de mededeeling van zijn indrukken voor ons volstrekt geen waarde heeft; evenmin kunnen wij nu maar op gezag van VAN HERWERDEN aannemen, dat prof. KORTEWEG gelijk heeft. Om ons daartoe te brengen, zal hij eerst met argumenten en cijfers moeten komen. Niemand zal er wel aan twijfelen, dat prof. KORTEWEG door het algemeen belang werd gedreven, maar daardoor heeft men nog niet gelijk. Laat VAN HERWERDEN na zijn betooging nu eens een betoog met Rotterdamsche cijfers geven, dan zijn wij al weer iets verder.

Maastricht, 21 April 1914.

D. BROCX.